

kuhanjem dá se vrednost sená še precej izboljšati. Ako je bilo senó uže v skednji soljeno, ni treba živini pozneje pri krmenji soli dajati.

Cikasto vino.

Ni je vinske bolezní, ki bi se bolj pogosto nahajala in koja bi na vino tako škodljivo delovala kakor razkroj alkohola (špirita) s pomočjo glivic v očetno ali jesihovo kislino. Cikasto vino ali očetno-kislo vino, sploh skisano vino imenovano, ne spozna se toliko po duhu proste očetne kisline, kakor po duhu jako razpuhtljivega očetnega étera. Koj iz začetka cika, zboli najprvo zgornja plast vina, ki je v najožejši dotiki s zrakom, zato se kisli duh precej in najlože začuti pri odmašnji sodove véhe. Če je enkrat vino le nekoliko cikasto postalo, razširi se bolezen pri viši toploti hitro po celem sodu; vino postane motno in zapazi se na površji tanka, svetla smetana. Čeravno se le malo alkohola v očetno kislino razkroji, navadno 1—2%, postane vino vendar nepitno. Ako se enkrat v vinu cik zapazi, treba ga je nemudno pretočiti v drug, dobro zažvepljan sod, če se vino sploh še hoče rešiti. Druga taka sredstva so tudi: prenesenje obolelega vina na kraj s tako nizko toploto, da je razvijanje očetne kisline zaprečeno in ohramba vina pred dotiko s zrakom.

Da se cik vina spozna, ni treba nobene kemijske preiskave, ker uže okus, še bolj pa duh uže cik izdá.

Kar se tiče toplote, pri koji se prične razvijati očetna kislina, ni mogoče kaj določnega povedati. Pod 10° C. moralo bi biti v vinu uže veliko gljivičnega trosá, da bi se začelo vino kisati. Ako imamo z vinom kaj opravka in toplota zraka je pa 25 do 30° C., potem moramo biti pa dokaj previdni ter pozorni na snago, da nas neiznenadi cik.

Skisa se pa vino ne le edino potem, ko je uže enkrat dokipelo, ampak tudi med alkoholovim kipenjem in toplota, ki se pri tem kipenji razvija, še pospeši razvoj oceta.

Posebno pa pospešuje skisanje vina „kan“. Kanasto vino se zelo lahko okisa, ker kan toliko razredči alkohol v vinu, da se glivice lahko brez ovire pomnožé. Vino, ki ima v sebi 12% alkohola, zoperstoji lože okuženji po glivicah, kakor pa nizka vina. Skisanju vina vzrok je dostikrat poraba kislega soda ali srkala. Zelo luknjičava telesa, kakor vehe iz smrekovega lesa itd., ki so v dotiki z vinom in zrakom, so dostikrat vzroki skisanja. Škodljive so v tej zadevi vehe, ki so s cunjó ovite.

Da se naredi skisano vino zopet pitno, priporoča se marsikaj, tako na pr. v moko zmleti mramor, žgana magnezija, čista pepelika in soda. Izmed teh sredstev je najboljša čista moka zmletega kararskega mramorja. Ta moka raztopi se v vinu le počasi. Na vsak hektoliter skisanega vina dá se eno majhno žlico te marmorjene moke, potem se vino večkrat premeša ali pa sod tje in sem valja in ko je nam okus pokazal, da je vino zopet dobro za piti, se pa pretoči v drug snážen in dober sod.

Slednjič je pa najboljša poraba močno skisanega vina ta, da se ono porabi za napravo jesiha.

Boj proti krvni uši.

Krvno uš (Schizoneura lanigera), ki se ravno tako hitro plodi, kakor trtna uš in koja v nekaterih krajih postane za sadjerejca prava šiba božja, skušalo se jo je uže na vse mogoče načine uničevati.

Le oni vé razsoditi grozoviti položaj, v katerega privede krvna uš človeka, ki je sam posestnik drevesnic, ki so okužene od tega mrčesa. Ta mrčes plodi se tako hitro in pretí uničiti vso drevesnico, da človek obupno mora gledati, kako zginjuje delo, ki ga je stalo toliko časa, truda in skrbi. V takem položaji bil sem tudi jaz, tako piše L. Thuer v hamburški list „Hansa“, ko mi je pretíla pred osmimi leti krvna uš vso drevesnico uničiti. Po mučnih skrbéh, premišljevanji in poskusih najdel sem slednjič, ko je krvna uš zasedla uže celo drevesnico, radikalno sredstvo, koje me je v kratkem času rešilo hude nadloge. 10 gr. oksalne kisline raztopljene v 120 gr. vode in potem nekoliko dodanega zelenega mila (žajfe) je to sredstvo. Ta tekočina, namazana z majhnim trdim čopičem na okuženo mesto na drevesu, brezpogojno mrčes umori. Milo služi le v to, da les ali lubad na namazanem mestu tekočino lože sprejme v-se. Oksalna kislina je strupena, rastlinam pa nič ne škoduje; tudi na rokah se mi ni nikdar nič hudega storilo, dobra obleka se pa pokvari, ker tekočina vedno škropí iz čopiča med tem, ko se maže; tekočina je razjedljiva, zato naj se k tem delu vzame predpasnik ali pa slaba obleka, katere ni škoda.

Oksalna kislina dobi se v lekarnah ter je zelo poceni. Razstopljena v vodi pokvari se v nekoliko dneh, zato jo je treba za rabo vedno sproti razstopljevati.

Vsak se lahko prepriča, da gré mazanje s čopičem hitro izpod rok, posebno ker se mrčes hitro zapazi vsled bele volne, katero naprede.

Prvo mazanje je mučno in počasno; čez teden dni se zopet vnóvič maže in tako naprej; uši bode vedno manj in nazadnje zadostuje preiskovanje drevesnice le vsak drugi ali tretji teden. Pozornost priporočam tudi v naslednjih letih, akoravno jaz v svoji drevesnici uže leta nič nimam krvne uši.

„Allgemeine Wein-Zeitung“.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 22. Koliko je treba semena japonske ajde na eno oralo? (J. Ž. v C.)

Odgovor. Na oralo zadostuje tri mernike semena japonske ajde, katerega z brano podvlečite pa ne globeje kot pet centimetrov.

Vprašanje 23. Kedaj je najboljši čas sejanja japonske ajde? (J. Ž. v C.)

Odgovor. O setvi japonske ajde velja ono kot o setvi naše domače ajde, pri vsem tem je pa japonska ajda manj občutljiva proti mrazu kot domača.

Vprašanje 24. Kako naj bi se njiva obdelala, ki bo konec julija izpraznena, na kateri pa nočem ozimno sejati, pa vendar se do jeseni kaj živinske klaje pridelá? (J. Ž. v C.)

Odgovor. Najbolje storite, ako njivo, precej ko je izpraznjena, obsejete s turšico, ki je potem zelena za košnjo in krmo. — Zelena turšica je ena najboljših krmskih rastlin. Na Ogerskem se prične s krmenjem zelene turšice uže meseca junija ter se krmi notri do meseca oktobra, dokler ni jesenske slame. Turšica za zeleno krmo dá se prav dobro sejati na strnišče ali na zgodnji krompir itd., a to naj se še v drugi polovici julija zgodi. Zelena turšico živina zelo rada je, in je posebno tečna, ako se krmi dodá nekoliko otrobov ali kaj družega tacega. — Za seme vzemite zrna kake zgodnje sorte, na pr. činkvantin, katerega potrebujete za hektar 3 hektrolitre. Seme se 4 do 5 centimetrov globoko z brano podvleče in če imate valjar, bodete dobro storili, ako njivo po setvi povaljate. Kositi se

sme pričeti taka turšica, ko zraste do pol metra visoko. Živini poklada se zelena turšica vedno le rezana. Turšica, na katero je slana padla, je za živino nezdrava, porabi se pa lahko poparjena.

Poročila o stanju letošnje letine na Kranjskem.

(Poročano od podružnice c. k. kmetijske družbe kranjske)

A. Pokrajina gorenjska.

Bohinj: Žito srednje, sadje slabo, detelja in mrva dobro.

Radovljica: Ozimna rž precej pozebla, pšenica je pa boljša in se je v zadnji gorkoti še posebno popravila. Jaro žito kaže dobro. Zgodnji krompir in turšico osmodila je nekoliko slana. Detelja kaže sploh slabo, trava nekoliko boljše. Sadje je zelo cvetelo in je upanja, da bo nekaj gori ostalo.

Tržič: Ozimno žito stoji slabo, jaro žito je srednje, kakor tudi krompir, detelja in trava pa slabo kaže. Sadje je nekako srednje.

Kranj: Ozimno žito, razun rži, kaže dobro. Rž, posebno pozno sejana, je pozebla. Detelja je prav lepa, travniki so pa slabiji. Od sadja kažejo hruške in jabelka dobro, češplje pa slabo.

Brdo: Žito je v obče slabo, zlasti ozimno je silno trpelo, posebno pa rž. Detelja in mrva dobro kažeti. Hruške, posebno tepke in črnjelke so jako polne, tudi jabolk je mnogo pričakovati, češpelj bo pa malo. Orehi so v nizkih in visokih krajih slabi, v srednjih so pa dokaj dobro pokazali.

Kamnik: Ozimna rž prav slabo, vse drugo žito je pa srednje. Detelja in mrva sta dobri. Sadje v obče je srednje slabo.

B. Pokrajina notranjska.

Vrhnika: Ozimno žito, bodi-si rž ali pšenica, kaže slabo. Detelja je lepa. Sadje je v dežji odcvetelo, zato je zelo slabo.

Cirknica: Ozimna rž je prav slaba, drugo žito je srednje. Detelja je dosedaj splošno dobra. Sadje je prav slabo.

Postojna: Žito je še precej dobro, a jara rž je zaostala. Detelja je prav lepa in trave bode tudi obilo. Sadna letina je pa le slaba pričakovati.

Senožeče: Zimsko žito je srednje slabo, jaro žito je dobro kakor tudi detelja in mrva. Sadje kaže prav slabo, vino do sedaj srednje slabo.

Idrija: Žito je sploh srednje, med tem, ko detelja in trava prav dobro kaže. Sadje je srednje.

C. Pokrajina dolenska.

Št. Vid pri Zatičini: Ozimno žito je slabo, jaro žito pa boljše kaže. Lan je lep, obeta veliko semena in prediva. Detelja je sploh prav lepa. Sadja je malo pričakovati.

Ribnica: Ozimno žito je slabo, detelja in trava pa precej obetati.

Kočevje: Ozimno žito izvan rži prav lepo kaže. Detelje in mrve bode obilo. Sadje je srednje, le orehi kažejo prav dobro. Trta nastavila je malo zaroda.

Boštanj: Ozimna rž je prav slaba, drugo ozimno žito je pa srednje. Jaro žito in okopovine so dobre, sadje slabo in trta nastavila je malo zaroda.

Trebnje: Ozimno žito je sploh prav slabo, detelja ravno tako, sadja bode prav malo, trsje je pa te dni dobro pokazalo.

Rudolfovo: Ozimna rž je slaba, drugo žito srednje. Detelja obeta dobro. Češpeli zna biti precej, družega sadja pa malo. Trta kaže v dobro gnojenih novih vinogradih dobro, drugod pa manj kot srednje.

Krško: Rž slabo kaže, ječmen in pšenica obetata srednji pridelek. Detelja je lepa, mrva se bode pa srednje obnesla. Od trte je pri ugodnem vremenu srednja trgatav pričakovati.

Metlika: Žito je prav dobro, ravno tako tudi detelja in mrva. Sadja ne bode skoraj nič. Vina nadejati se je tretjino več kot lansko leto.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli vršile se bodo dne 26. in 27. junija, in sicer: v petek dne 26. junija za kovače, kateri niso obiskali podkovske šole, v soboto dne 27. junija pa za učence podkovske šole.

Kovači, kateri se hočejo podvreči tej skušnji, naj se oglašé pri podpisnem vodstvu.

Vodstvo podkovske šole ljubljanske
dne 2. junija 1885.

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški,
začasni vodja.

Razpis državne štipendije.

Slavno c. k. ministerstvo kmetijstva je dovolilo z dopisom od 28. marca t. l. št. 4949 za enega kranjskega deželana eno državno štipendijo po 300 glđ. na leto za prihodnja 3 šolska leta, namreč 1885/6, 1886/7 in leto 1887/8 za obiskovanje eno sledečih dveh kmetijskih srednjih šol:

- a) Više kmetijske šole v Dečin-Liebwerdu na Ceskem, in
- b) srednje kmetijske šole „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu pri Dunaji.

Za to štipendijo smejo prositi na Kranjskem rojeni mladenči. Prošnje se morajo glasiti na ime slavnega c. kr. kmetijskega ministerstva na Dunaji ter morajo imeti izraženo željo, katero teh imenovanih šol prosilec hoče obiskovati. Prošnje morajo se zadnji čas do 15. avgusta t. l. podpisanemu odboru družbe kmetijske izročiti, prošnjam pa priložiti sledeče priloge:

1. Krstni list; prošnjik mora biti vsaj 17 let star.
2. Šolsko spričalo o taki šolski izobraženosti, kakoršne je pridobiti po dobro dovršenih šestih (za Dečin-Liebwerd) oziroma štirih (za Francisco-Josefinum) razredih javnih srednjih šol.
3. Pismo starišev ali varuhov, da privolijo vstop prošnika v kmetijsko šolo.

Predavanja pričnó se na obeh imenovanih šolah 1. oktobra t. l.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske
v Ljubljani 10. maja 1885.

Baron Wurzbach,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

Politične stvari.

Volilno gibanje.

Minuli teden bil je najbogatejši gledé števila izvršenih volitev, zato tudi večje važnosti. Vršile so se